

ชื่อเรื่อง การเปลี่ยนแปลงในชีวิตของสังคมเมืองกับการสร้างรูปแบบศรัทธา
การมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาและการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
:กรณีศึกษาวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

ชื่อผู้วิจัย รองศาสตราจารย์เสาวภา ไพทยวัฒน์

นางสาวนลินรัตน์ ติมสันเทียะ , นางสาวสิริขวัญ ร่วมพัฒนา,
นางสาวสิรินภา แสงตันชัย

ปีที่ทำการวิจัย 2553

บทคัดย่อ

โครงการเรื่อง การเปลี่ยนแปลงในชีวิตของสังคมเมืองกับการสร้างรูปแบบการศรัทธาการทำบุญอย่างมีส่วนร่วมในการทะนุบำรุงพระพุทธศาสนาและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย : กรณีศึกษาวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม กรุงเทพมหานคร การศึกษาในเรื่องนี้เป็นการสังเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการทำบุญภายในวัด โดยการนำจุดเด่นซึ่งเป็นทุนทางสังคมของวัดมาให้บริการแก่ผู้ที่มาทำบุญ อาทิเช่น การทำบุญตักบาตรหน้าวัด การทำบุญเวียนเทียน โดยแบ่งเป็น 3 รอบคือ รอบกลางวัน รอบเย็น และรอบค่ำ การจัดโรงเรียนพระพุทธศาสนา การอบรมพระธรรม การฝึกอบรมสมาธิ การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ การพัฒนาวัดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของเขตดุสิต การบวชพระภิกษุและสามเณร ให้กับบุคคลทั่วไปและกลุ่มชาวเขา การจัดการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย การจัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ การเปิดโอกาสให้มีการบริหารงานที่ทันสมัยโดยให้สมาคมและมูลนิธิวัดเบญจมบพิตรเป็นผู้ดูแลด้านการเงิน การจัดบรรยากาศภายในวัดให้เกิดความสงบ สะดวก สมถะและสมานฉันท์ ซึ่งบรรยากาศที่กล่าวมานี้ได้นำครอบครัวของคนในสังคมเมืองเข้ามาทำบุญได้อย่างมีความสุข

ผลการศึกษายังพบว่า วัดได้เปลี่ยนแปลงการทำบุญ โดยเปิดโอกาสให้ฝ่ายฆราวาสเข้ามามีบทบาทในการบริหารร่วมกับฝ่ายพระสงฆ์และดำเนินงานในรูปแบบของแผนงานและโครงการ โดยมูลนิธิเบญจมบพิตร ซึ่งเป็นมูลนิธิที่พัฒนามาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 เป็นผู้พิจารณาอนุมัติการใช้เงิน โดยไม่มุ่งสร้างวัดถาวรหรือมอมเมาให้ผู้คนเสี่ยงโชคกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในวัด โดยวัดได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นนโยบายการบริหารวัด ดังนั้น บรรยากาศโดยทั่วไปของวัดจึงเป็นวัดที่ชนชั้นกลางของสังคมและกลุ่มคนที่เป็นข้าราชการเก่าซึ่งบรรพบุรุษเคยรับใช้พระสงฆ์ในวัดเข้ามามีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมของวัด ภาพลักษณ์ของวัดเบญจมบพิตรสำหรับคนทั่วไปมองว่าเป็นวัดสำหรับชนชั้นสูงหรือวัดจารีตนิยม แต่ในความเป็นจริง วัดได้เปิดพื้นที่ให้คนทุกฐานะเข้ามาทำบุญและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมเมืองมาโดยตลอด